

O MERLO QUE VIVE NO RÍO

(CONTOS DO TIO-VIVO)

Xosé Salvadores*

Xosé Salvadores

O río Cabe é un grande curso fluvial cheo de recursos. O tamaño, loxicamente, é relativo, pero o indiscutíbel é que é grande por beleza, polo singular camiño cara o Sil, que inclúe o agocharse subterráneo durante un bo treito, ou a diversidade que atopamos nas súas ribeiras. Non é, pois, estraño que sexa un LIC (Lugar de Interese Comunitario). Na diversidade heime centrar, xa que dela gocei enormemente este outono, e só bastou achegarme á súa ribeira, pararme e mirar.

Obviando aquí a galería vexetal, que por momentos cobre totalmente o curso e que é magnífica, con maxestosos ameneiros (aínda vivos) que mostran sen pudor na estiaxe un sistema

radicular cheo de fantasía, voume centrar na rica avifauna, xa que se pode afirmar que paga a pena observala. Nun pequeno treito, veremos, ademais dos común merlos e corvos, abondosos parrulos alavancos, os baños vespertinos das lavandeiras brancas e das reais, a elegante garza, o acróbata rubideiro, o pequeno carrizo ou o empoleirado chasco, pero é que ademais podemos quedar admirados co rápido voo do metálico lava-cu ou picapeixe. E, xa facendo unha verdadeira exhibición, está o merlo rieiro, que patrulla o río e que se deixa ver e fotografar a pracer sempre que esteas un pouco disimulado. Con este último imos quedar.

O merlo rieiro (*Cinclus cinclus*) é un paxaro do tamaño do merlo común, un pouco máis repoludo e coa cola máis pequena. A súa cor é dun pardo moi escuro, excepto a cabeza, que é de cor chocolate e loce un espléndido babei-ro branco. Outras características que o diferencian son o peteiro aguzado e de cor grisallo e, por suposto, a ecoloxía, xa que a maneira de buscarse a vida é ben diferente.

O merlo rieiro, como indica o seu nome, está ligado intimamente aos cursos fluviais. Cando voa, faino a rentes da auga e os niños colócaos neste hábitat que será onde poidamos atopalo, madialeva!: no líquido elemento

ten a despensa onde atopará todo tipo de larvas acuáticas e insectos. Ando o merlo metido na auga, ben pola superficie ou mergullado até o fondo con enérxicos aletexos, virando follas e pedras na procura dos apetitosos animalíños. Este insectívoro, que está protexido, é un fedello que, cando non está faenando, poderá pousarse brevemente na ribeira pero nunca quedará quedo; aínda parado, ten seguido espasmódicos movementos arriba e abaixo, polo que parece que padecera dos nervios.

Eu coñecín o merlo rieiro, van aló moitos anos, cando empezaba a interesarme pola volataría. Daquela aínda non había tanta sensibilidade cara ao non molestar aos seres vivos, e, nunha saída nocturna cos pequenos da casa, chegamos ao río Chamoso. Alí, baixo unha ponte, descubrimos coa lanterna que un paxaro descansaba no niño. Atordado pola luz, deixouse pillar o incauto; levámolo preso para gardalo nunha caixa de cartón e agardamos até o día seguinte para observalo con detalle. Cando lago o colleu pola mañá para fotografalo, apenas deu tempo para dispararlle unha diapositiva. O paxaro mandoulle semellante peteirazo coa aguzada arma que lago, nun acto reflexo, abriu a man para librarse daquel contundente ataque. O merlo rieiro voou canto daba cara ao seu río acolledor e nós quedamos frustrados de que non nos permitise examinalo con detalle nin facerlle lindas fotografías.

Posibelmente, ao merlo rieiro pasáralle o trauma, pero sendo hoxe, sen necesidade de tanto boureo, tiráramoslle unha foto no seu niño e viríamos tan contentos ensinando o trofeo, o que sería unha forma máis civilizada de gozar da natureza sen molestias, traumas ou mortes.

Xosé Salvadores

* Xosé Salvadores é o vogal de Biodiversidade de ADEGA.